

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, 863 i 1089)), zwana dalej „ustawą”, wprowadziła do porządku prawnego państwa fundusz celowy nieposiadający osobowości prawnej, tj. Fundusz Solidarnościowy. Środki gromadzone w Funduszu Solidarnościowym są przeznaczone na wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób niepełnosprawnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858 i 1089), które wymagają szerszego wsparcia niż dotychczas dostępne, by móc korzystać na zasadzie równości z innymi osobami, z różnorodnych obszarów życia.

W art. 7 ust. 1 ustawy wskazano, iż Rada Ministrów może przyjąć w drodze uchwały rządowy program mający na celu wsparcie społeczne, zawodowe, zdrowotne oraz finansowe osób z niepełnosprawnościami oraz realizację zadań związanych z promowaniem i wspieraniem systemu wsparcia osób z niepełnosprawnościami, a także zadań z zakresu innowacyjnych rozwiązań w zakresie wsparcia osób z niepełnosprawnościami.

Program rządowy pod nazwą „Promocja Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w 2024 r.”, zwany dalej „Programem”, odpowiada zgłaszanemu zapotrzebowaniu społecznemu na rozszerzenie zakresu wsparcia działań na rzecz promocji sportu osób z niepełnosprawnościami.

Głównym celem Programu jest popularyzacja sportu i aktywności fizycznej, jako formy włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie sportu osób z niepełnosprawnościami.

Celami szczegółowymi są:

- 1) podniesienie poziomu wiedzy i świadomości osób z niepełnosprawnościami na temat możliwości aktywnego życia oraz rozwoju psychofizycznego, w tym dostępu do usług i infrastruktury sportowej;
- 2) promocja konkretnych dyscyplin, wydarzeń, zawodników z niepełnosprawnościami uprawiających sport;
- 3) promocja sportu jako jednej z form włączenia społecznego i rozwoju zawodowego osób z niepełnosprawnościami, w tym możliwości doskonalenia oraz edukacji trenerów i instruktorów sportowych w zakresie prowadzenia zajęć z osobami z niepełnosprawnościami;
- 4) kreowanie pozytywnych postaw wobec uprawiania sportu osób z niepełnosprawnościami;
- 5) popularyzowanie sportu jako czynnika wpływającego na poprawę zdrowia osób z niepełnosprawnościami;
- 6) zwiększenie świadomości opinii publicznej na temat sportu osób z niepełnosprawnościami;
- 7) promocja zdrowego stylu życia i aktywności osób z niepełnosprawnościami.

Dotychczas promocja sportu osób z niepełnosprawnościami stanowiła jedno z czterech zadań objętych dofinansowaniem ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, zwanego dalej „FRKF”, w ramach Programu Upowszechniania Sportu Osób Niepełnosprawnych.

Na znaczenie promocji w procesie rozwoju sportu osób z niepełnosprawnościami w Polsce zwrócono uwagę w ramach kontroli nr P/16/023, pn. „Rozwój sportu osób niepełnosprawnych” przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli, zwaną dalej „NIK”. Jednym ze zgłoszonych wniosków pokontrolnych było zintensyfikowanie działań promujących sport oraz aktywność fizyczną osób z niepełnosprawnościami, w szczególności realizowanych przy wykorzystaniu publicznej telewizji i radia, Internetu oraz reklamy outdoor (m.in. kampanie i filmy promocyjne, kampanie billboardowe).

W związku z powyższym zwiększono nakłady na promocję sportu osób z niepełnosprawnościami i wspieranie szeroko zakrojonych kampanii społecznych, co pozwoliło rozszerzyć krąg odbiorców z 237 674 osób w 2016 r. do rekordowej liczby 32 164 389 osób w 2021 r., kiedy to dofinansowaniem objęto Kampanię Informacyjną Stowarzyszenia Olimpiady Specjalne Polska pn. „Grajmy Razem” skierowaną do 5 000 000 odbiorców oraz Kampanię Informacyjną Stowarzyszenia Piłki Nożnej Osób Niepełnosprawnych „Amp Futbol” pn. „Jedną Nogą w Finale” skierowaną do 26 745 989 odbiorców.

Wsparciem ze środków FRKF objęto projekty w zakresie organizacji wydarzeń promujących sport osób z niepełnosprawnościami – eventów, pikników, wystaw, pokazów, koncertów, kampanii społecznych z wykorzystaniem mediów. Dofinansowywane są również różnego rodzaju publikacje oraz wydawnictwa, w tym krótkie filmy i spoty promocyjne.

Realizując zalecenia NIK sukcesywnie zwiększono nakłady na promocję sportu osób z niepełnosprawnościami z 309 tys. zł w 2015 r. do 3 334 tys. zł w 2023 r.

Jednak potrzeby zgłaszane przez organizacje pozarządowe działające na rzecz promocji sportu osób z niepełnosprawnościami znacznie przekraczają możliwości wsparcia ze strony FRKF. Wysokość wnioskowanego dofinansowania działań promujących ten rodzaj sportu wzrosła na przestrzeni ostatnich lat do 9 061 tys. zł w 2023 r.

Wysokość dofinansowania działań promujących sport osób z niepełnosprawnościami z FRKF									
2019		2020		2021		2022		2023	
wnioskowana w tys. zł	przyznana w tys. zł	wnioskowana w tys. zł	przyznana w tys. zł	wnioskowana w tys. zł	przyznana w tys. zł	wnioskowana w tys. zł	przyznana w tys. zł	wnioskowana w tys. zł	przyznana w tys. zł
2 630	970	2 298	983	3 385	1 263	7 167	2 776	9 061	3 334

Program Upowszechniania Sportu Osób Niepełnosprawnych jest jednym z podstawowych narzędzi Rządu RP w zakresie wspierania zrównoważonego rozwoju sportu powszechnego osób z niepełnosprawnościami w Polsce. Celem działań podejmowanych w obszarze sportu powszechnego wobec osób z niepełnosprawnościami jest tworzenie warunków umożliwiających zwiększanie ich uczestnictwa w różnych formach aktywności sportowej, postrzeganej przede wszystkim przez pryzmat wyrównywania szans i pełnego udziału w życiu społecznym. Aktywność fizyczna stanowi swego rodzaju zachętę do porzucenia izolacji i nadzieję na ułatwioną aktywizację w bardziej inkluzyjnym otoczeniu, jakim jest środowisko sportowe. Włączenie to może odbywać się zarówno poprzez pozbawione rywalizacji

uczestnictwo w zajęciach i obozach sportowych, jak i współzawodnictwo sportowe, w ramach różnego rodzaju imprez i wydarzeń sportowych.

Program Upowszechniania Sportu Osób Niepełnosprawnych od lat cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem organizacji pozarządowych statutowo zajmujących się sportem i kulturą fizyczną osób z niepełnosprawnościami, które co roku składają ponad 200 projektów w zakresie organizacji zajęć, imprez, obozów sportowych oraz promocji sportu. Prawie połowa tych inicjatyw jest dofinansowywana w ramach środków FRKF. W 2024 roku na realizację Programu zabezpieczono w ramach środków FRKF 30 mln zł.

Z uwagi na ograniczone środki przeznaczone dotychczas na działania promujące sport osób z niepełnosprawnościami, stanowiące średnią z ostatnich pięciu lat w wysokości 1 865,2 tys. zł, czyli zaledwie 8,88% wszystkich środków FRKF przeznaczonych na upowszechnianie sportu osób z niepełnosprawnościami, nie przeprowadzono badania pozwalającego określić w jakim stopniu do realizacji celów Programu przyczyniły się dotychczasowe działania promocyjne.

Należy przypomnieć, że działania promujące sport osób z niepełnosprawnościami wsparto również ze środków Funduszu Solidarnościowego, w ramach Programów Promocji Sportu Osób Niepełnosprawnych w 2021 r., zwany dalej „PSOZ 2021”, oraz Promocji Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w 2023 r., zwany dalej „PSOzN 2023”.

Głównym celem Programów PSOZ 2021 oraz PSOzN 2023 była popularyzacja sportu i aktywności fizycznej wśród osób z niepełnosprawnościami oraz podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie sportu osób z niepełnosprawnościami. Podstawę prawną powyższych programów stanowił art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Kwota środków z Funduszu Solidarnościowego przeznaczona na realizację każdego z programów wynosiła 2 050 tys. zł, w tym 2 000 tys. zł na realizację zadania oraz 50 tys. zł na jego obsługę.

Decyzją ówczesnego Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 18 października 2021 r. dofinansowaniem objęto łącznie 6 podmiotów prowadzących działania w zakresie promocji sportu osób z niepełnosprawnościami, które trafiły łącznie do 1 038 000 odbiorców.

Decyzją Ministra Sportu i Turystyki z dnia 19 października 2023 r. dofinansowaniem objęto łącznie 8 podmiotów prowadzących działania w zakresie promocji sportu osób z niepełnosprawnościami, które trafiły łącznie do 1 768 550 odbiorców.

Wsparciem objęte zostały następujące rodzaje projektów promujących sport osób z niepełnosprawnościami:

- 1) festyny integracyjne, eventy, wystawy i pokazy;
- 2) kampanie outdoorowe, w tym wystawy plenerowe;
- 3) kampanie społeczne z wykorzystaniem prasy, radia, telewizji i mediów społecznościowych;
- 4) różnego rodzaju publikacje oraz wydawnictwa;
- 5) filmy i spoty promocyjne;

6) transmisje telewizyjne i live streaming.

Realizacja powyższych Programów pozwoliła zintensyfikować działania promocyjne prowadzone w obszarze sportu osób z niepełnosprawnościami, a co za tym idzie wpłynęła na wzrost aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami i stan wiedzy społeczeństwa na temat sportu osób z niepełnosprawnościami.

Rozwijanie i wspieranie sportu powszechnego osób z niepełnosprawnościami spełnia szczególną rolę w kształtowaniu nowoczesnego społeczeństwa. Tworzenie warunków umożliwiających zwiększenie uczestnictwa w różnych formach aktywności fizycznej oraz prowadzenie działań promocyjnych w zakresie upowszechniania i popularyzowania sportu wspiera integrację oraz włączenie społeczne. Sport stanowi ważny element integracji środowisk ludzi zdrowych i osób z niepełnosprawnościami, poprzez budowanie relacji międzyludzkich opartych na wzajemnym wspieraniu oraz pomaganiu w przełamywaniu barier, stereotypów i kompleksów związanych z niepełnosprawnością, stanowiących dla tych osób niejednokrotnie uznanie się za wykluczonych społecznie. Tym samym aktywność sportowa stanowi bardzo ważny element rehabilitacji nie tylko fizycznej, ale również psychicznej osób z niepełnosprawnościami.

Zakładając wsparcie działań promujących sport osób z niepełnosprawnościami ze środków Funduszu Solidarnościowego, w wysokości 5 mln zł, należy oczekiwać zwiększenia zainteresowania osób z niepełnosprawnościami w podejmowaniu aktywności fizycznej oraz poprawy stanu wiedzy społeczeństwa na temat sportu osób z niepełnosprawnościami.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu Promocji Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w 2024 r. określono na poziomie sumy kosztów drugiej edycji programu rządowego pod nazwą „Promocja Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w 2023 r.”, na realizację którego przeznaczono 2 050 tys. zł oraz kosztów działań promocyjnych ubiegłorocznego Programu Upowszechniania Sportu Osób Niepełnosprawnych, na realizację których przeznaczono 3 334 tys. zł. Głównym powodem określenia budżetu Programu PSOzN 2024 r. na poziomie 5 125 tys. zł, co stanowi dwu i półkrotny wzrost w stosunku do Programu PSOzN 2023, są wydarzenia sportowe planowane w latach 2024-2025. W 2024 r. odbędą się letnie Igrzyska Paralimpijskie w Paryżu, w których udział weźmie również reprezentacja Polski, a w 2025 r. będą miały miejsce obchody 40-lecia Olimpiad Specjalnych w Polsce, Światowy Turniej Zunifikowanej Piłki Siatkowej Olimpiad Specjalnych organizowany w Katowicach oraz XXV. Letnie Igrzyska Głuchych w Tokio. Powyższe wydarzenia wymagają znacznego nasilenia działań promocyjnych o zasięgu zarówno regionalnym, jak i ogólnopolskim.

Przyjmując liczbę odbiorców projektów promujących sport osób z niepełnosprawnościami jako miernik realizacji rządowego programu pn. „Promocja Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w 2024 r.” oraz wysokość nakładów na ten cel, dwu i półkrotnie wyższą w stosunku do roku 2023, przewiduje się, że wartość przedmiotowego miernika może osiągnąć ok. 4,4 miliona odbiorców.

Krąg odbiorców rządowego programu pn. „Promocja Sportu Osób z Niepełnosprawnościami w 2024 r.” obejmuje:

- 1) osoby z niepełnosprawnościami, w tym zawodników z różnymi rodzajami i stopniem niepełnosprawności – w zakresie popularyzacji możliwości podejmowania aktywności, w szczególności dostępu do usług i infrastruktury sportowej;
- 2) kadrę szkoleniową (instruktorów i trenerów) – w zakresie rozwoju zawodowego osób z niepełnosprawnościami, w tym możliwości doskonalenia oraz edukacji w ramach prowadzonych zajęć sportowych z osobami z niepełnosprawnościami;
- 3) ogół społeczeństwa – w zakresie zwiększenia świadomości na temat sportu osób z niepełnosprawnościami.

Czas trwania konsultacji publicznych wyniósł 7 dni. Wyniki przeprowadzonych konsultacji publicznych zostały zamieszczone na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Sportu i Turystyki w zakładce „sport osób z niepełnosprawnościami”, w podzakładce „sport powszechny/dofinansowanie zadań”.

Środki Funduszu Solidarnościowego pozwolą zintensyfikować działania promocyjne prowadzone w obszarze sportu osób z niepełnosprawnościami w 2024 r., a co za tym idzie wpłyną na podniesienie poziomu wiedzy i świadomości o sporcie osób z niepełnosprawnościami oraz o możliwościach aktywnego życia osób z niepełnosprawnościami, spopularyzują konkretne dyscypliny, wydarzenia, i zawodników uprawiających sport, a w konsekwencji spowodują wzrost aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami, poprawę ich kondycji psychofizycznej i usprawnią proces włączenia społecznego.

Uchwała wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt uchwały nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Regulacja będzie miała pozytywny wpływ na sytuację społeczną rodziny, w szczególności osób niepełnosprawnych.

Projekt uchwały nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt uchwały nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).